

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

सत्यमेव जयते

तालुका निवडक निर्देशक वर्ष : २०२४-२५

जिल्हा :- भंडारा

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन, भंडारा.

तालुका निवडक निर्देशक
वर्ष : २०२४-२५

जिल्हा :- भंडारा

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अर्थ व सांख्यिकी संचालालय,
महाराष्ट्र शासन, भंडारा.

प्रस्तावना

“तालुका निवडक निर्देशक २०२४-२५” हे प्रकाशन “जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन २०२४-२५ जिल्हा भंडारा” या प्रकाशनाकरीता विविध शासकीय कार्यालयांद्वारे उपलब्ध करून दिलेल्या सांख्यिकीय माहितीच्या आधारे तयार करण्यात आले आहे. सदर प्रकाशन तयार करताना जनगणना २०११, पशुगणना २०१२ व २०१९ यांचा सुध्दा आधार घेण्यात आला आहे.

सदर प्रकाशनातील तालुका निहाय निवडक निर्देशक हे जिल्ह्यातील विविध शासकीय विभाग, जिल्हा नियोजन समितीचे सदस्य, जिल्ह्यातील लोकप्रतिनिधी, स्थानिक स्वराज्य संस्था व त्यांचे पदाधिकारी यांना योजनांचे तालुकानिहाय नियोजन करण्यासाठी अत्यंत उपयुक्त आहेत.

दिनांक : ०८ जानेवारी २०२६

(कि. गु. परदेशी)
उपसंचालक
जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
भंडारा

तालुका निवडक निर्देशक (२०२४-२५)

निर्देशक क्रमांक	जिल्हा - भंडारा	पृष्ठ क्रमांक
	अनुक्रमणिका	
	नि र्देश का चे ना व	
(१)	(२)	(३)
१	लोकसंख्येची घनता (प्रति चौ.कि.मी.) (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	१
२	स्त्री-पुरुष प्रमाण (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	१
३	नागरी लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	१
४	अनु. जातीच्या एकूण लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	१
५	अनु. जमातीच्या एकूण लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	२
६	लोकसंख्येतील दशवर्षीय वाढ (टक्के) (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	२
७	गावाची सरासरी लोकसंख्या (दर गावामागे ग्रामिण लोकसंख्या) (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	२
८	मुख्यतः काम करणा-यांची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	२
९	कृषी कामाव्यतिरिक्त इतर काम करणा-यांची एकूण काम करणाऱ्यांशी टक्केवारी (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	३
१०	मुख्यतः व सीमांतिक काम करणाऱ्या स्त्रियांची एकूण स्त्रियांच्या लोकसंख्येशी टक्केवारी (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	३
११	साक्षरतेची टक्केवारी (एकूण) (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	३
११अ	साक्षरतेची टक्केवारी (पुरुष) (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	३
११ब	साक्षरतेची टक्केवारी (स्त्रिया) (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	४
१२अ	साक्षरतेची टक्केवारी (अनु.जाती) (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	४
१२ब	साक्षरतेची टक्केवारी (अनु. जमाती) (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	४
१३	अपंग व्यक्तींची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	४
१४	दर लाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक / शासन सहाय्यित रुग्णालयांची संख्या (२०२४-२५)	५
१५	दर लाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक / शासन सहाय्यित रुग्णालयातील खाटांची संख्या (२०२४-२५)	५

तालुका निवडक निर्देशक (२०२४-२५)

निर्देशक क्रमांक	जिल्हा - भंडारा	पृष्ठ क्रमांक
	अनुक्रमणिका	
	निर्देशकाचे नाव	
(१)	(२)	(३)
१६	दर लाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक / शासन सहाय्यित दवाखान्यांची संख्या (२०२४-२५)	५
१७	अर्भक मृत्यूदर (प्रति हजार जीवित जन्मामागे) (२०२४-२५)	५
१८	ग्रामीण भागातील कुपोषित बालकांची टक्केवारी (वय : ० ते ५ वर्ष) (२०२४-२५)	६
१९	दर लाख लोकसंख्येमागे प्राथमिक, माध्यमिक शाळा व कनिष्ठ महाविद्यालयांची संख्या (२०२४-२५)	६
२०	दर लाख लोकसंख्येमागे प्राथमिक, माध्यमिक शाळा व कनिष्ठ महाविद्यालयातील विद्यार्थी संख्या (२०२४-२५)	६
२१	दर लाख लोकसंख्येमागे वरिष्ठ महाविद्यालयांची संख्या (तांत्रिक, वैद्यकीय, पदविका, इ.सह) (२०२४-२५)	६
२२	दर लाख लोकसंख्येमागे वरिष्ठ महाविद्यालयातील विद्यार्थी संख्या (तांत्रिक, वैद्यकीय, पदविका, इ.सह) (२०२४-२५)	७
२३	दर शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांची संख्या (इयत्ता १ ली ते ८ वी) (२०२४-२५)	७
२४	दर शिक्षकामागे माध्यमिक शाळेतील (उच्च माध्यमिक सह) विद्यार्थ्यांची संख्या (इयत्ता ९ वी ते १२ वी) (२०२४-२५)	७
२५	पाचव्या इयत्तेतील विद्यार्थ्यांच्या पटसंख्येतील लिंग तफावतीची टक्केवारी (२०२४-२५)	७
२६	दहावीच्या परिक्षेस बसलेल्या विद्यार्थ्यांच्या पटसंख्येतील लिंग तफावतीची टक्केवारी (२०२४-२५)	८
२७	निव्वळ पेरणी क्षेत्राची एकूण भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी (२०२४-२५)	८
२८	एकापेक्षा अधिकवेळा लागवड केलेल्या क्षेत्राची निव्वळ पेरणी क्षेत्राशी टक्केवारी	८
२९	अन्नधान्य पिकांखालील निव्वळ क्षेत्राची एकूण लागवडीखालील क्षेत्राशी टक्केवारी (२०२४-२५)	८
३०	शेती विषयक काम करणा-या दर व्यक्तीमागे निव्वळ पेरणी क्षेत्र (हेक्टर) (२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे)	९

तालुका निवडक निर्देशक (२०२४-२५)

निर्देशक क्रमांक	जिल्हा - भंडारा	पृष्ठ क्रमांक
	अनुक्रमणिका	
	नि र्देश का चे ना व	
(१)	(२)	(३)
३१	सिंचनाखालील निव्वळ क्षेत्राची निव्वळ पेरणी क्षेत्राशी टक्केवारी (२०२४-२५)	९
३२	सिंचनाखालील निव्वळ क्षेत्राची लागवडीखालील एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी (२०२४-२५)	९
३३	दर १०० हेक्टर निव्वळ पेरणी क्षेत्रामागे कामासाठी वापरलेल्या गाई/ बैलांची संख्या (पशुगणना २०१२)	९
३४	दर १०० हेक्टर निव्वळ पेरणी क्षेत्रामागे कामासाठी वापरलेल्या म्हशी/ रेड्यांची संख्या (पशुगणना २०१२)	१०
३५	दर हजार लोकसंख्येमागे दुभत्या गाई / म्हशींची संख्या (पशुगणना २०१९)	१०
३६	दर हजार लोकसंख्येमागे संकरित गाईंची संख्या (पशुगणना २०१९)	१०
३७	दर हजार लोकसंख्येमागे पशुधनाची संख्या (पशुगणना २०१९)	१०
३८	दर हजार पशुधनामागे पशु उपचार संस्थांची संख्या (पशुगणना २०१९)	१०
३९	दर चौ.कि.मी. भौगोलिक क्षेत्रामागे पशुधनाची संख्या (गोजातीय) (पशुगणना २०१९)	११
४०	वनक्षेत्राची एकूण भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी (२०२४-२५)	११
४१	प्रति संस्था सभासद संख्या (कृषी पत संस्था) (२०२४-२५)	११
४२	प्रति संस्था सभासद संख्या (बिगर-कृषी पत संस्था) (२०२४-२५)	११
४३	प्रति संस्था सभासद संख्या (सहकारी पणन संस्था) (२०२४-२५)	१२
४४	ग्रामीण विद्युतीकरणाची टक्केवारी (२०२४-२५)	१२
४५	दर लाख लोकसंख्येमागे टपाल कार्यालयांची संख्या (२०२४-२५)	१२
४६	दर लाख लोकसंख्येमागे टपाल पेट्यांची संख्या (२०२४-२५)	१२
४७	दर लाख लोकसंख्येमागे दूरध्वनीची संख्या (२०२४-२५)	१३
४८	दर लाख लोकसंख्येमागे वाणिज्यिक बँकांची संख्या (मार्च, २०२४)	१३

तालुका निवडक निर्देशक २०२४-२५
जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	तालुका	१) लोकसंख्येची घनता (प्रति चौ.कि.मी.)		२) स्त्री-पुरुष प्रमाण (दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण)		३) नागरी लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी		४) अनु. जातीच्या एकूण लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी
		मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	मूल्य
		(२०११)	क्रम	(२०११)	क्रम	(२०११)	क्रम	(२०११)
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)
१	तुमसर	२७०	५	९९२	२	२१.७७	२	११.४२
२	मोहाडी	३०८	३	९७८	५	८.६७	५	१०.०७
३	भंडारा	४३१	१	९७४	६	४५.१८	१	१९.७७
४	साकोली	२१६	७	९७४	७	१०.६९	४	१८.७८
५	लाखनी	३२९	२	९८४	४	५.८९	६	१८.४२
६	पवनी	२३३	६	९८६	३	१४.७६	३	२०.३६
७	लाखांदूर	२९१	४	९९२	१	०.००	-	१८.७६
जिल्हा एकूण		२९४	-	९८२	-	१९.४८	-	१६.६९
राज्य स्तर		३६५	-	९२९	-	४५.२२	-	११.८१

तालुका निवडक निर्देशक २०२४-२५
जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	तालुका	५) अनु. जमातीच्या एकूण लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	६) लोक-संख्येतील दशवर्षीय वाढ (टक्के)	७) गावांची सरासरी लोकसंख्या (दर गावामागे ग्रामीण लोकसंख्या)	८) मुख्यतः काम करणाऱ्यांची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	
		मूल्य	मूल्य	मूल्य	मूल्य	तालुका
		(२०११)	(०१-११)	(२०११)	(२०११)	क्रम
(१)	(२)	(१०)	(११)	(१२)	(१३)	(१४)
१	तुमसर	११.१०	५.७४	११९५	३३.५६	४
२	मोहाडी	५.९३	४.१४	१२८६	३६.४३	३
३	भंडारा	५.६०	७.०३	९२५	३२.०३	६
४	साकोली	१०.६८	५.७२	१२८७	३३.२०	५
५	लाखनी	६.४१	५.५९	११७४	२९.७१	७
६	पवनी	६.५८	२.०५	८४५	३६.७६	२
७	लाखांदूर	४.९९	९.०३	१३८८	४२.८२	१
जिल्हा एकूण		७.४१	५.६५	१११९	३४.४८	-
राज्य स्तर		९.३५	१६.००	१५०३	३८.९४	-

तालुका निवडक निर्देशक २०२४-२५
जिल्हा - भंडारा

अ.क्र.	तालुका	९) कृषि कामाव्यतिरिक्त इतर काम करणाऱ्यांची एकूण काम करणाऱ्यांशी टक्केवारी		१०) मुख्यतः व सीमांतक काम करणाऱ्या स्त्रियांची एकूण स्त्रियांच्या लोकसंख्येशी टक्केवारी		११) साक्षरतेची टक्केवारी (एकूण)		११ अ) साक्षरतेची टक्केवारी (पुरुष)	
		मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका
		(२०११)	क्रम	(२०११)	क्रम	(२०११)	क्रम	(२०११)	क्रम
(१)	(२)	(१५)	(१६)	(१७)	(१८)	(१९)	(२०)	(२१)	(२२)
१	तुमसर	३४.८७	२	३९.७५	६	८३.४९	४	८९.७५	५
२	मोहाडी	२०.५४	३	४४.२१	५	८३.६९	३	८९.८९	४
३	भंडारा	५१.४२	१	३१.०६	७	८७.१६	१	९१.९९	२
४	साकोली	१८.८९	५	४९.१०	२	८३.४४	५	९१.४९	३
५	लाखनी	१९.८८	४	४६.३९	३	८४.६८	२	९२.४०	१
६	पवनी	१६.३३	६	४६.१६	४	८१.५५	६	८९.३८	६
७	लाखांदूर	९.५८	७	५४.४२	१	७८.७६	७	८६.०३	७
जिल्हा एकूण		२७.१३	-	४२.४१	-	८३.७६	-	९०.३५	-
राज्य स्तर		४७.२९	-	३१.०६	-	८२.३४	-	८८.३८	-

तालुका निवडक निर्देशक २०२४-२५
जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	तालुका	११ ब) साक्षरतेची टक्केवारी (स्त्रिया)		१२ अ) साक्षरतेची टक्केवारी (अनु.जाती)		१२ ब) साक्षरतेची टक्केवारी (अनु.जमाती)		१३) अपंग व्यक्तींची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	
		मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका
		(२०११)	क्रम	(२०११)	क्रम	(२०११)	क्रम	(२०११)	क्रम
(१)	(२)	(२३)	(२४)	(२५)	(२६)	(२७)	(२८)	(२९)	(३०)
१	तुमसर	७७.२१	३	८७.१०	२	७६.००	७	०	-
२	मोहाडी	७७.३७	२	८७.१०	२	८०.३०	३	०	-
३	भंडारा	८२.२२	१	८८.६०	१	८३.७०	१	०.३५	१
४	साकोली	७५.२१	५	८५.६०	३	७९.८०	४	०.८९	२
५	लाखनी	७६.८५	४	८४.९०	४	८१.९०	२	०	-
६	पवनी	७३.६४	६	८२.६०	५	७७.२०	६	०	-
७	लाखांदूर	७१.४६	७	८०.७०	६	७८.२०	५	०	-
जिल्हा एकूण		७७.०८	-	८५.६०	-	७९.२०	-	०.१८	-
राज्य स्तर		७५.८७	-	७९.६६	-	६५.७३	-	२.६४	-

टिप :- निर्देशक क्र.१३ करीता राज्यस्तरीय मूल्य जनगणना २०११ नुसार आहे.

तालुका निवडक निर्देशक २०२४-२५
जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	तालुका	१४) दर लाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक /शासन सहाय्यीत रुग्णालयांची संख्या		१५) दर लाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक /शासन सहाय्यीत रुग्णालयातील खाटांची संख्या		१६) दर लाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक /शासन सहाय्यीत दवाखान्यांची संख्या		१७) अर्भक मृत्यूदर (प्रति हजार जिवीत जन्मामागे)	
		मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका
		(२४-२५)	क्रम	(२४-२५)	क्रम	(२४-२५)	क्रम	(२४-२५)	क्रम
(१)	(२)	(३१)	(३२)	(३३)	(३४)	(३५)	(३६)	(३७)	(३८)
१	तुमसर	१	३	८३	५	२	७	६	३
२	मोहाडी	१	७	६८	७	२	६	२१	७
३	भंडारा	१	६	१६७	१	३	५	६	२
४	साकोली	१	५	१०२	३	३	४	१०	६
५	लाखनी	१	१	१२१	२	७	१	६	४
६	पवनी	१	२	८९	४	७	२	६	१
७	लाखांदूर	१	४	७६	६	५	३	८	५
जिल्हा एकूण		१	-	१०८	-	४	-	७	-
राज्य स्तर		१०.९४	-	७३.०२	-	०.६७	-	१४	-

- टिप :- १. निर्देशक क्र. १४ ते १६ प्रक्षेपित लोकसंख्या ऑक्टोबर २०२४ नुसार परिगणित केलेली आहे.
२. राज्य स्तरीय निर्देशक क्र. १४ ते १६ ची आकडेवारी संदर्भ वर्ष -२०२४ करीता दिलेली आहे.
३. राज्य स्तरीय निर्देशक क्र. १७ चे संदर्भ वर्ष -२०२३ आहे.

तालुका निवडक निर्देशक २०२४-२५
जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	तालुका	१८) ग्रामीण भागातील कुपोषित बालकांची टक्केवारी (वय ० ते ५ वर्ष)		१९) दर लाख लोकसंख्येमागे प्राथमिक, माध्यमिक शाळा व कनिष्ठ महाविद्यालयांची संख्या		२०) दर लाख लोकसंख्येमागे प्राथमिक, माध्यमिक शाळा व कनिष्ठ महाविद्यालयातील विद्यार्थी संख्या		२१) दर लाख लोकसंख्येमागे वरिष्ठ महाविद्यालयांची संख्या (तांत्रिक, वैद्यकीय, पदविका, इ. सह)	
		मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका
		(२४-२५)	क्रम	(२४-२५)	क्रम	(२४-२५)	क्रम	(२४-२५)	क्रम
(१)	(२)	(३९)	(४०)	(४१)	(४२)	(४३)	(४४)	(४५)	(४६)
१	तुमसर	०.३३	१	९८	५	१४२२९	६	६	७
२	मोहाडी	०.५१	२	९७	६	१४६६८	४	८	६
३	भंडारा	१.३२	५	८१	७	१५८११	१	९	४
४	साकोली	०.७७	३	१०४	४	१५०६५	३	१४	१
५	लाखनी	१.५०	७	१०७	२	१५१२६	२	९	५
६	पवनी	१.३३	६	११६	१	१४१६०	७	१०	३
७	लाखांदूर	०.८७	४	१०६	३	१४२४३	५	११	२
जिल्हा एकूण		०.८९	-	९८	-	१४८४८	-	९	-
राज्य स्तर		०.७६	-	८४.५५	-	१६३०८.६१	-	८.१३	-

टिप :- निर्देशक क्र.१९, २० व २१ हे प्रक्षेपित लोकसंख्या ऑक्टोबर २०२४ नुसार परिगणित केले आहे.

तालुका निवडक निर्देशक २०२४-२५
जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	तालुका	२२) दर लाख लोकसंख्येमागे वरिष्ठ महाविद्यालयातील विद्यार्थी संख्या (तांत्रिक, वैद्यकीय, पदविका, इ.सह)		२३) दर शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी संख्या (१ ते ८)		२४) दर शिक्षकामागे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी संख्या (इयत्ता ९ वी ते १२ वी)		२५) पाचव्या इयत्तेतील विद्यार्थ्यांच्या पटसंख्येतील लिंग तफावतीची टक्केवारी	
		मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका
		(२४-२५)	क्रम	(२४-२५)	क्रम	(२४-२५)	क्रम	(२४-२५)	क्रम
(१)	(२)	(४७)	(४८)	(४९)	(५०)	(५१)	(५२)	(५३)	(५४)
१	तुमसर	१७४५	५	८८	१	१५	६	०.८१	२
२	मोहाडी	२३५७	४	४०	५	१८	३	०.२०	१
३	भंडारा	२७०४	३	५३	२	१५	७	०.९७	३
४	साकोली	२७४९	२	४१	४	२०	२	१.८७	४
५	लाखनी	१६१०	७	४६	३	१६	५	२.७१	५
६	पवनी	१७०७	६	३६	७	१७	४	३.४४	६
७	लाखांदूर	३६२३	१	३८	६	२०	१	४.०४	७
जिल्हा एकूण		२३३५	-	४८	-	१७	-	१.७४	-
राज्य स्तर		१६२९.६	-	२९.५४	-	२५.८१	-	३.७५	-

टिप :- १) निर्देशक क्र. २२ प्रक्षेपित लोकसंख्या ऑक्टोबर-२०२४ नुसार परिगणित केला आहे.

तालुका निवडक निर्देशक २०२४-२५
जिल्हा - भंडारा

अ.क्र.	तालुका	२६) दहावीच्या परिक्षेस बसलेल्या विद्यार्थ्यांच्या लिंग तफावतीची टक्केवारी		२७) निव्वळ पेरणी क्षेत्राची एकूण भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी		२८) एकापेक्षा अधिकवेळा लागवड केलेल्या क्षेत्राची निव्वळ पेरणी क्षेत्राशी टक्केवारी		२९) अन्नधान्य पिकाखालील निव्वळ क्षेत्राची एकूण लागवडीखालील क्षेत्राशी टक्केवारी	
		मूल्य	तालुका	मूल्य	मूल्य	मूल्य	मूल्य		
		(२४-२५)	क्रम	(२४-२५*)	(२४-२५*)	(२४-२५*)			
(१)	(२)	(५५)	(५६)	(५७)	(५८)	(५९)			
१	तुमसर	५.७१	४	३९.५४	३६.८८	९९.३५			
२	मोहाडी	६.७०	७	६६.५५	४२.३२	११०.४५			
३	भंडारा	०.२९	१	४८.५२	३०.४६	१०१.६७			
४	साकोली	२.६२	२	३१.६४	१०.०७	१३०.८१			
५	लाखनी	६.६२	५	२९.६०	१०४.२४	१३७.६५			
६	पवनी	४.२१	३	३६.६०	८६.६१	१३९.०७			
७	लाखांदूर	६.६६	६	६६.८४	४२.८०	१३९.४८			
जिल्हा एकूण		४.१७	-	४४.३८	४५.६५	१२०.६७			
राज्य स्तर		७.२४	-	५३.८७	४५.६३	५८.५२			

टिप :- १) निर्देशक क्र.२८ व २९ करीता राज्य स्तरीय आकडेवारीसाठी संदर्भ वर्ष -२०२३-२४ २) जिसाआस २०२५ या प्रकाशनामध्ये संदर्भ वर्षाकरिता तालुकानिहाय अद्यावत माहिती संबंधित यंत्रणेकडून उपलब्ध न झाल्याने कृषी आयुक्तालय, पुणे यांचे कडील अंदाजित जिल्हा एकूण आकडेवारी तक्ता क्र. ५.१ मध्ये नोंदविण्यात आलेली आहे. परंतु सदर प्रकाशनाकरिता अद्यावत माहिती यंत्रणेकडून उपलब्ध झाल्याने या प्रकाशनातील निर्देशक क्र. २७ ते ३४ व जिसाआस २०२५ तक्ता क्र. ५.१ या मधील आकडेवारीत तफावत दिसून येत आहे.

तालुका निवडक निर्देशक २०२४-२५
जिल्हा - भंडारा

अ.क्र.	तालुका	३०) शेतीविषयक काम करणा-या दर व्यक्तीमागे निव्वळ पेरणी क्षेत्र (हेक्टर)	३१) सिंचना-खालील निव्वळ क्षेत्राची निव्वळ पेरणी क्षेत्राशी टक्केवारी	३२) सिंचनाखाली निव्वळ क्षेत्राची लागवडीखाली एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी	३३) दर १०० हे. निव्वळ पेरणी क्षेत्रामागे कामासाठी वापरलेल्या गायी/बैलांची संख्या
		मूल्य	मूल्य	मूल्य	मूल्य
		(२४-२५*)	(२४-२५*)	(२४-२५*)	(२०१९)
(१)	(२)	(६०)	(६१)	(६२)	(६३)
१	तुमसर	०.४७	३९.३४	२८.७४	४०
२	मोहाडी	०.५३	१०३.५७	७२.७७	२१
३	भंडारा	०.५४	८५.६७	६५.६६	१५
४	साकोली	०.३३	७५.२०	६८.३२	२४
५	लाखनी	०.२२	९८.४७	४८.२१	३३
६	पवनी	०.३६	१०५.२६	५६.४०	१४
७	लाखांदूर	०.४४	८२.८७	५८.०३	१२
जिल्हा एकूण		०.४२	८२.२६	५६.४८	२२
राज्य स्तर		०.६४	१९.०९	१४.६९	२३.८१

टिप :- १) निर्देशक क्र.३० करीता शेतीविषयक काम करणा-या व्यक्तींची संख्या संदर्भ वर्ष -जनगणना २०११ प्रमाणे २) निर्देशक क्र. ३१ व ३२ करीता राज्य स्तरीय आकडेवारी संदर्भ वर्ष २००९-१० ३) निर्देशक क्र. २७ ते ३२ जिल्हास्तरीय आकडेवारी अस्थायी आहे.

तालुका निवडक निर्देशक २०२४-२५
जिल्हा - भंडारा

अ.क्र.	तालुका	३४) दर १०० हे.निव्वळ पेरणी क्षेत्रामागे कामासाठी वापरलेल्या म्हशी/रेडयांची संख्या	३५) दर हजार लोकसंख्येमागे दुभत्या गायी/म्हशींची संख्या	३६) दर हजार लोकसंख्येमागे संकरीत गायींची संख्या	३७) दर हजार लोकसंख्येमागे पशुधनांची संख्या	३८) दर हजार पशुधनामागे पशु उपचार संस्थांची संख्या	
		मूल्य	मूल्य	मूल्य	मूल्य	मूल्य	तालुका
		(२०१९)	(२०१९)	(२०१९)	(२०१९)	(२०१९)	क्रम
(१)	(२)	(६४)	(६५)	(६६)	(६७)	(६८)	(६९)
१	तुमसर	०.७७	६४	४१	४५१	०.१३	७
२	मोहाडी	०.१०	१०१	९२	५००	०.१९	२
३	भंडारा	०.१०	४३	७२	२६९	०.१८	४
४	साकोली	०.२१	६०	४२	३८८	०.२३	१
५	लाखनी	०.२०	६९	८७	४३४	०.१५	६
६	पवनी	०.०९	६१	१५३	४३१	०.१७	५
७	लाखांदूर	०.२१	५४	१०७	४६९	०.१८	३
जिल्हा एकूण		०.२६	६२	८१	४०३	०.१७	-
राज्य स्तर		०.६८	५०	३१	२६५	०.१५	-

टिप :- १) निर्देशक क्र. ३३ ते ३९ करीता राज्य स्तरीय व जिल्हास्तरीय आकडेवारीसाठी संदर्भ वर्ष -२०१९

२) निर्देशक क्र. ३५ ते ३७ हे प्रक्षेपित लोकसंख्या ऑक्टोबर २०२१ नुसार परिगणित केले आहे.

तालुका निवडक निर्देशक २०२४-२५
जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	तालुका	३९) दर चौ.कि.मी. भौगोलिक क्षेत्रामागे पशुधनांची गोजातीय संख्या	४०) वनक्षेत्राची एकूण भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी			४१) प्रती संस्था सभासद संख्या (कृषी पत संस्था)		४२) प्रती संस्था सभासद संख्या (बिगर कृषी पत संस्था)	
		मूल्य	मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	
		(२०१९)	(२४-२५*)	क्रम	(२४-२५)	क्रम	(२४-२५)	क्रम	
(१)	(२)	(७०)	(७१)	(७२)	(७३)	(७४)	(७५)	(७६)	
१	तुमसर	५२	९.६२	४	५६५	५	५४३	६	
२	मोहाडी	६४	३.५४	७	८७०	१	७८४	५	
३	भंडारा	५३	७.१९	६	४६५	७	४५९	७	
४	साकोली	३९	२१.१७	१	६९७	२	८२९	३	
५	लाखनी	५५	११.८८	२	५४२	६	१४९९	१	
६	पवनी	५०	१०.७६	३	५७७	४	८१९	४	
७	लाखांदूर	५९	८.१७	५	६२२	३	८६०	२	
जिल्हा एकूण		५२	१०.५५	-	६०२	-	६४०	-	
राज्य स्तर		६४	१६.८६	-	७४६.५९	-	१३६९.८५	-	

टिप :- १) निर्देशक क्र. ४१ व ४२ करीता दिलेले राज्यस्तरीय मूल्य हे अस्थायी आहे.

तालुका निवडक निर्देशक २०२४-२५
जिल्हा - भंडारा

अ. क्र.	तालुका	४३) प्रती संस्था सभासद संख्या (सहकारी पणन संस्था)		४४) ग्रामीण विद्युतीकरणाची टक्केवारी		४५) दर लाख लोकसंख्येमागे टपाल कार्यालयांची संख्या		४६) दर लाख लोकसंख्येमागे टपाल पेट्यांची संख्या	
		मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका
		(२४-२५)	क्रम	(२४-२५)	क्रम	(२४-२५)	क्रम	(२४-२५)	क्रम
(१)	(२)	(७७)	(७८)	(७९)	(८०)	(८१)	(८२)	(८३)	(८४)
१	तुमसर	८१४	५	१००	१	९	५	४१	५
२	मोहाडी	१३८६	३	१००	१	१२	३	५६	३
३	भंडारा	०	६	१००	१	५	७	३०	७
४	साकोली	२६९८	१	१००	१	११	४	६४	१
५	लाखनी	०	६	१००	१	१९	१	३१	६
६	पवनी	२२२३	२	१००	१	१७	२	६३	२
७	लाखांदूर	९२१	४	१००	१	५	६	५०	४
जिल्हा एकूण		१६०८	-	१००	-	१०	-	४६	-
राज्य स्तर		८३०.७८	-	१००.००	-	१०.७७	-	२८.७१	-

टिप :- १) निर्देशक क्र.४३ करीता दिलेले राज्यस्तरीय मूल्य अस्थायी आहे.

२) निर्देशक क्र.४५, ४६ हे प्रक्षेपित लोकसंख्या ऑक्टोबर २०२४ नुसार परिगणित केले आहे.

तालुका निवडक निर्देशक २०२४-२५
जिल्हा - भंडारा

अ.क्र.	तालुका	४७) दर लाख लोकसंख्येमागे दुरध्वनीची संख्या		४८) दर लाख लोकसंख्येमागे वाणिज्यिक बँकांची संख्या	
		मूल्य	तालुका	मूल्य	तालुका
		(२४-२५)	क्रम	(मार्च, २०२५)	क्रम
(१)	(२)	(८५)	(८६)	(८७)	(८८)
१	तुमसर	१२३	३	८	३
२	मोहाडी	५७	६	७	६
३	भंडारा	३९२	१	१२	१
४	साकोली	१०३	४	१०	२
५	लाखनी	४६	७	७	७
६	पवनी	७०	५	८	४
७	लाखांदूर	२०८	२	८	५
जिल्हा एकूण		१७२	-	९	-
राज्य स्तर		४१९१.००	-	१०.६२	-

टिप :- १) निर्देशक क्र.४८ मधील दिलेले राज्यस्तरीय मूल्य मार्च, २०२५ करीता आहे.

२) निर्देशक क्र. ४७ व ४८ हे प्रक्षेपित लोकसंख्या ऑक्टोबर २०२४ नुसार परिगणित केले आहे.

आधार

१. जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन २०२४-२५
२. जनगणना २०११
३. पशुगणना २०१२ व २०१९
४. जिल्हा अधिक्षक, भूमि अभिलेख कार्यालय, भंडारा
५. शिक्षणाधिकारी (प्राथ व मध्य.), जिल्हा परिषद, भंडारा
६. जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, भंडारा
७. अधिक्षक अभियंता, विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित, भंडारा
८. जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा
९. जिल्हा पशु संवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा
१०. जिल्हा टपाल कार्यालय, नागपूर (शहरी व ग्रामीण)
११. महाव्यवस्थापक, जिल्हा अग्रणी बँक, भंडारा
१२. महाव्यवस्थापक, भारत संचार निगम लिमी., भंडारा
१३. प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, भंडारा